

О. В. Овдін,
к. і. н., доцент, доцент кафедри історії та політичної теорії,
Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7806-5061>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.5.349

ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА ТА МОНІТОРИНГ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД ГІБРИДНОЇ ТА ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ (2014—2026 РР.)

О. Ovdin,
PhD in Historical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of history and political theory, Dnipro University of Technology

DEMOGRAPHIC CRISIS AND MONITORING OF DEMOGRAPHIC PROCESSES
IN UKRAINE DURING THE PERIOD OF HYBRID AND FULL-SCALE WAR
(2014—2026)

Стаття присвячена демографічним процесам та демографічному моніторингу в Україні, зокрема проблемі визначення чисельності населення. Розглянуто витoki демографічної кризи в Україні. Досліджено її розвиток у роки гібридної та повномасштабної війни. Проаналізовано показники народжуваності, смертності, природного приросту та міграційної динаміки. Акцентовано, що саме падіння народжуваності до початку повномасштабної війни було основним фактором депопуляції. Встановлено значення міграцій для депопуляції в Україні на сучасному етапі. Проаналізовано особливості моніторингу демографічних процесів та виділено низку його ключових недоліків. Визначено низку рекомендацій щодо шляхів та напрямів покращення моніторингу демографічних процесів в Україні. Запропоновано авторську оцінку чисельності населення України на 1 січня 2026 року (офіційної оцінки Державна служба статистика у роки повномасштабної війни не оприлюднює).

The article is devoted to demographic processes and demographic monitoring in Ukraine, in particular the problem of determining the country's population. The causes and origins of the demographic crisis in the country are considered. Its development during the years of independence is studied. The indicators of birth rate, mortality, natural increase and migration dynamics are analyzed. The features of monitoring demographic processes are analyzed. A number of its key shortcomings are highlighted, which contribute to the inconsistency of individual statistical indicators with the real demographic picture. The project "Estimation of the size of the existing population of Ukraine" in 2019 is briefly considered. Its role in monitoring demographic processes is determined. It is noted that the key factor in depopulation in Ukraine during the hybrid war was low fertility. The constant decline in fertility caused a constant deterioration of the demographic situation and an increase in depopulation. In 2021, the birth rate and death rate were 38 to 100. The total fertility rate decreased in 2021 to 1.16. But in 2022, when a full-scale war began, the main factor in depopulation was the mass migration of Ukrainians abroad, primarily to the countries of the European Union. It is noted that mass migration will subsequently negatively affect the natural movement of the population. At the same time, the demographic

crisis continues to intensify. Over the 4 years of a full-scale war, registered deaths exceeded the birth rate by 1.3 million. The need to strengthen international cooperation between Ukrstat and statistical institutions of those states to which the largest number of migrants from Ukraine go is emphasized. The need to conduct the Second All-Ukrainian Population Census and to observe the 10-year interval between population censuses, which is generally used in the world, is identified. A number of recommendations have been identified regarding ways and directions for improving the monitoring of demographic processes in Ukraine. An author's estimate of the population of Ukraine as of January 1, 2026 has been proposed (the State Statistics Service does not publish an official estimate of the population).

Ключові слова: демографічна криза, Державна служба статистики України, міграція, моніторинг, оцінка, перепис населення, проєкт, чисельність населення.

Key words: demographic crisis, State Statistics Service of Ukraine, migration, monitoring, assessment, census, project, population.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Серед багатьох соціально-економічних проблем одне з ключових місць посідають демографічні проблеми. У роки боротьби України за свій суверенітет та територіальну цілісність посилюється демографічна криза. Негативний природний приріст населення та старіння нації було доповнено масовою вимушеною міграцією українських громадян за кордон.

У ХХІ ст. відбуваються важливі соціально-економічні зміни, відповідно регулярне отримання об'єктивної статистичної інформації набуває великого значення. Водночас у суспільства немає достатньої статистичної інформації у демографічній сфері. Зокрема гостро постало давнє завдання встановлення чисельності населення. Традиційно на офіційному сайті Державної служби статистики України (далі — Укрстату) першим йде демографічний розділ. Проте, достатньої уваги збору демографічної інформації в нашій країні не приділяли, так само як і боротьбі з демографічною кризою.

У діючому законодавстві є норма щодо дотримання загальноприйнятого у світі інтервалу між переписами населення — 10 років. Проте, Перший (і єдиний за період незалежності станом на сьогодні) Всеукраїнський перепис населення відбувся у далекому вже 2001 р. Напередодні повномасштабної війни у науковому середовищі постійно акцентувалося щодо необхідності проведення Другого Всеукраїнського перепису населення з метою уточнення низки питань, і навіть чисельності населення.

В наш час, у зв'язку з війною, збір демографічних даних ускладнено, а їх оприлюднення призупинено. Тому в ході майбутнього перепису населення багато чого буде потрібно не уточнювати, а встановлювати. Зазначимо, що нестача статистичної інформації не повинна зупиняти науковий аналіз у сферах статистики, демографії та державного управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми демографічної кризи, боротьби з нею та визначення чисельності населення України досліджувалися передусім у межах демографічної науки. Великий внесок у наукове дослідження теми, а також для популяризації зазначених проблем у суспільстві зробила Е. М. Лібанова [5]. Проблеми моніторингу демографічних процесів згадували у своїх роботах з державного управління такі автори як О. А. Малиновська [7] та Л. Ф. Муц [8].

Вплив російсько-української війни на демографічну ситуацію в Україні проаналізував О. М. Гладун [3]. Питання демографічної резильєнтності українського суспільства у роки повномасштабної війни дослідили О. В. Позняк та О. К. Гаврилук [11]. Останній з зазначених авторів виділив соціально-економічні виклики інтеграції та просторового розподілу внутрішньо переміщених осіб унаслідок війни [2]. Низку проблем реалізації державної міграційної політики в умовах воєнного стану визначено Р. Р. Бичай [1]. І. П. Майданик здійснила аналіз вимушеної міграції з України на локальному рівні, виявила особливості перебування за кордоном утікачів від війни з Києва [6].

Невирішені раніше питання, що є частиною проблеми. Демографічна криза в Україні у роки повномасштабної, ще незавершеної війни відбувається на наших очах та тільки стає предметом наукових досліджень. Також бракує досліджень присвячених визначенню напрямів покращення моніторингу демографічних процесів на сучасному етапі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті полягає у дослідженні демографічної кризи та її моніторингу в Україні у період гібридної та повномасштабної війни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Початок гібридної війни у 2014 р. майже співпадає

у часі з новим етапом демографічного розвитку України. На превеликий жаль, цей етап можна визначити як етап нового посилення демографічної кризи, адже на фоні стабільно високого рівня смертності, вже 12 років поспіль спостерігається безперервне зниження народжуваності.

Державна служба статистики України (далі — Укрстат) станом на 1 січня 2014 р. зафіксувала 45 427 тис. осіб наявного населення. На 1 січня 2022 р. офіційна чисельність наявного населення без АР Крим та м. Севастополя становила 41 902 тис. мешканців; на 1 січня 2022 р. — лише 41 167 тис. [4].

У даному показнику було повністю враховано населення Донецької і Луганської областей, виходячи з довоєнних показників та офіційно зареєстрованих в Україні даних щодо народжуваності, смертності та міграцій після 2014 р. Водночас є цілком зрозумілим, що насправді населення ОРДЛО суттєво скоротилося (зокрема внаслідок незареєстрованої в Україні високої смертності населення тимчасово окупованої території (далі — ТОТ), а також його виїзд звідти, у т. ч. за межі країни). ГУ статистики Донецької та Луганської області офіційно зазначали, що у відповідних районах мешкає на 1 січня 2022 р. близько 3,5 млн (водночас визнаючи неповноту наявних адміністративних даних і недостовірність офіційно встановленої загальної чисельності населення областей (відповідно й України у цілому) [9].

28 листопада 2019 р. міністр Кабінету міністрів України Д. О. Дубілет оголосив початок роботи над проектом "Оцінка чисельності наявного населення України" та висловив сподівання, що після успішної реалізації проекту, з'явиться можливість відмовитися від традиційного перепису населення (відповідне рішення мало бути схвалене Кабінетом міністрів України). Власне він називав даний проект "електронним переписом" [13]. 23 січня 2020 р. було оголошено чисельність наявного населення України станом на 1 грудня 2019 р. (37 289 тис. осіб), його поділ по регіонам, а також статеві-вікову структуру. Різниця даних проекту із поточною статистикою Укрстату становила 4,6 млн, але оскільки у проекті досліджувалося лише населення підконтрольної території, а у поточній оцінці Укрстату враховано ОРДЛО, насправді різниця була близько 1 млн [10].

У подальшому планувалося надати громадськості інформацію щодо населення районів та міст обласного значення, але фактично перші оприлюднені дані виявилися і останніми (зазначені показники було також оприлюднено на сайті Укрстату, отже вони також отримали офіційний статус). Принаймні до початку лютого 2026 р. жодних нових з даного проекту не надходило. Звісно, що з урахуванням демографічної динаміки у роки повномасштабної війни актуальність цих даних дещо знизилася.

Багато хто у суспільстві сприяв міграційну динаміку як основну причину скорочення населення ще до лютого 2022 р. Насправді, висновки щодо міграційної динаміки робити досить складно. Укрстат починаючи у період з 2005 р. та завершуючи початком повномасштабної війни фіксував міграційний приріст населення. Відповідні дані, які стосуються періоду гібридної війни, наведено у табл. 1.

Як бачимо, лише за період 2014—2021 рр. Укрстат зафіксував 130,1 тис. міграційного приросту. А в ціло-

му починаючи з проведення Першого Всеукраїнського перепису населення сукупний міграційний приріст (до початку масової міграції у роки повномасштабної війни) офіційно становив більш ніж чверть млн [4].

З одного боку, є цілком очевидним, що міграційна динаміка на папері суттєво відрізнялася від реальної ситуації. Статистичні служби європейських держав фіксували зростання кількості українців, які клопотали щодо дозволу на проживання до 24 лютого 2022 року. Можна стверджувати, що саме внаслідок недостовірності вітчизняної поточної міграційної статистики чисельність населення до початку повномасштабної війни була завищеною (у роки повномасштабної війни Укрстат взагалі не наводить свіжих даних щодо наявної та постійної чисельності населення). Перший Всеукраїнський перепис населення України, проведений у 2001 р. зафіксував на 0,5 млн меншу чисельність населення, ніж раніше встановлювалося поточним обліком Укрстату. Цілком ймовірно, що проведення Другого Всеукраїнського перепису населення до лютого 2022 р. також дозволило б відкорегувати чисельність населення у менший бік (що частково підтверджує і зазначений вище проект "Оцінка чисельності наявного населення України").

Насправді Укрстат фіксує лише один чинник депопуляції, а саме природне скорочення чисельності населення. Але огріхи міграційної статистики не заперечують факт загального суттєвого скорочення чисельності населення. І хоча демографічна криза має багато різних факторів, але у випадку України до неї призводять передусім низька народжуваність та високий рівень смертності, які визначають негативний природний приріст населення. Сальдо міграцій є додатковим фактором, який також сприяє поглибленню демографічної кризи.

На нашу думку, немає підстав для сумнівів у адекватності матеріалів державних органів реєстрації фактів смерті та народження, які надходять до обласних управлінь та головних управлінь Укрстату. Протягом останніх років напередодні повномасштабної війни вже відбувалося погіршення ключових демографічних показників (на абсолютні офіційні показники народжуваності та смертності вплинула відсутність даних з АР Крим та частини території Донецької та Луганської обл.). Зазначимо, що у 2012 р. народжуваність в Україні становила 520,7 тис., або 11,4 на 1 тис. мешканців із сумарним коефіцієнтом народжуваності (далі — СКН) 1,53 [4].

Таблиця 1. Міграційний приріст чисельності населення України у 2014 — 2021 рр.

Рік	Міграційний приріст чисельності населення, тис. осіб
2014	22,6
2015	14,2
2016	10,6
2017	12,0
2018	18,6
2019	21,5
2020	9,3
2021	21,3
Разом за 2014 — 2021 рр.	130,1
Разом за 2002 — 2021 рр.	255,3

Джерело: сформовано на основі [4].

Таблиця 2. Динаміка народжуваності та смертності населення в Україні у 2014–2021 рр.

Рік	Народжуваність, тис. осіб	Смертність, тис. осіб	Природний приріст або скорочення (-) чисельності населення, тис. осіб	Сумарний коефіцієнт народжуваності (СКН)
2014	465,9	632,3	-166,4	1,50
2015	411,8	594,8	-183,0	1,51
2016	397,0	583,6	-186,6	1,47
2017	364,0	574,1	-210,1	1,37
2018	335,9	587,7	-251,8	1,30
2019	308,8	581,1	-272,3	1,23
2020	293,5	616,8	-323,4	1,22
2021	272,0	714,3	-442,3	1,16
Разом за 2014 – 2021 рр.	2 848,9	4 584,7	-1 735,8	

Джерело: сформовано на основі [4].

Таблиця 3. Співвідношення народжуваності та смертності в Україні у 2014–2021 рр.

Рік	Новонароджених на 100 померлих
2014	74
2015	69
2016	68
2017	63
2018	57
2019	53
2020	47
2021	38

Джерело: сформовано на основі [4].

У табл. 2 представлено динаміку смертності та народжуваності у зазначений період.

Вже у 2015 р. відповідний абсолютний показник скоротився до 411,8 тис., або 10,7 на 1 тис. мешканців. У подальшому народжуваність продовжувала скорочуватися. У 2021 р. вона впала до 272 тис. [9].

Зазначимо, що історичний мінімум народжуваності було до цього зафіксовано у далекому 2001 р. (він тоді становив 376,5 тис.). Ми не будемо у зазначеній статті аналізувати демографічні процеси на тимчасово окупованих територіях. Можна впевнено сказати, що народжуваність рівня 2021 р., навіть із поправкою на те, що в 2021 р. у вітчизняній статистиці не було можливостей врахувати народжуваність у Криму та неконтрольованій частині Донбасу, була нижчою ніж у 2001 [4].

Водночас СКН (коефіцієнт відображає кількість дітей, яку впродовж періоду фертильності народжує у середньому 1 жінка) впав з 1,5 на початку гібридної війни до 1,16 у 2021 р. І, як бачимо з табл. 2, його падіння починаючи з 2015 р. було також постійним. Хоча в Україні часто звертають увагу, що демографічна криза є поширеною у багатьох країнах Європи, проте, насправді в Україні СКН був суттєво більш низьким ніж у середньому в ЄС (у 2021 р. — 1,53) та нижчим ніж у будь-якій країні ЄС [4].

Як бачимо у табл. 2, на фоні падіння народжуваності спостерігається відносно стабільний (треба додати — стабільно високий) рівень смертності. Різниця між цими

показниками — природні втрати України. За 8 зазначених років сукупні природні втрати становили 1,7 млн.

Але відповідне співвідношення постійно погіршується (див. табл. 3).

Ще у 2014 р. на 100 смертей припадало 74 пологів. У 2021 р. — лише 38 [4]. Щоправда необхідно врахувати, що на показники смертності та, як наслідок, на зазначене співвідношення 2020 та 2021 рр. вплинула епідемія ковіду. Але народжуваність у 2021 р. була удвічі меншою ніж навіть середній щорічний рівень смертності в Україні за 8 років [4].

У другій частині нашої статті перейдемо до аналізу демографічної кризи в Україні після початку повномасштабної війни.

Передусім потрібно зазначити, що об'єктивно збір статистичної інформації надзвичайно ускладнився. Укрстат припинив оприлюднення статистичної інформації у багатьох сферах, зокрема в демографічній. В останні чотири роки у нас немає поточної статистики щодо ключових демографічних показників. Немає офіційних даних щодо чисельності населення України після початку 2022 р. Водночас у нас достатньо інформації для загального підтвердження точки зору про те, що демографічна криза поглиблюється, а депопуляція набуває загрозливого для країни характеру. Зокрема Міністерство юстиції України (в умовах відсутності даних Укрстату) раз на півроку оприлюднює поточні показники народжуваності та смертності в Україні (див. табл. 4) [12].

Хоча показники наведені у табл. 4 є неповними, але вони скоріш за все дозволяють бачити загальну картину і зокрема співвідношення двох ключових демографічних показників (зараз воно становить 35 новонароджених на 100 померлих). Також вражаючою є абсолютна цифра — за 4 роки повномасштабної війни різниця між показниками зареєстрованих народжуваності та смертності майже досягла 1,3 млн [12].

Саме у перший рік повномасштабної війни міграційні втрати вперше у вітчизняній демографічній історії перебільшили рівень природних, що пов'язане з процесами вимушеної української міграції передусім до країн Європи. Зазначимо, що в ЄС для українців, з метою обходу

Таблиця 4. Динаміка народжуваності та смертності в Україні у роки повномасштабної війни (2022 – 2025 рр.)

Рік	Народжуваність, тис. осіб	Смертність, тис. осіб	Природний приріст або скорочення (-) чисельності населення, тис. осіб
2022	206,0	541,7	-335,7
2023	187,4	496,2	-308,8
2024	176,7	495,1	-318,8
2025	168,8	485,3	-316,5
Разом за 2022 – 2025 рр.	738,9	2 018,3	-1 279,4

Джерело: сформовано на основі [12].

тривалих бюрократичних процедур щодо надання статусу "біженця", було запропоновано інструмент "тимчасового захисту". Станом на 30 листопада 2025 р. зазначеним статусом користувалися 4 328 тис. наших співвітчизників. Цей показник протягом 2023 — літа 2025 рр. був доволі стабільним, але восени 2025 р. почав знову зростати. Зокрема у листопаді 2025 р. він збільшився на 30 тис. осіб. [14]. Водночас зазначені показники не враховують українців, які не користуються у ЄС тимчасовим захистом або переїхали до інших країн. Згідно із даними УВКБ ООН станом на 16 січня 2026 р. за кордоном перебувало 5 898 тис. вимушених переселенців з нашої держави [15].

Як слушно акцентувала Е. М. Лібанова, третина наших "воєнних мігрантів" — діти (особи до 18 років). Лише 6 % — особи похилого віку (від 65 років) [5]. Є цілком очевидним, що подібна структура посилює процеси старіння нації (які відбувалися і до повномасштабної війни). Відповідно повернення української молоді — одне з найголовніших завдань державної демографічної політики.

Ще одна демографічна категорія — громадяни України, які мешкають на територіях окупованих після 24 лютого 2022 р. Хоча більшість українців, які раніше мешкали на територіях окупованих після 24 лютого 2022 р. покинули рідні домівки, приєднавшись до ВПО, або виїхали за кордон, проте до 1 млн мешканців залишилося.

Як зазначалося вище, чисельність населення України до початку повномасштабної війни наводилася без тимчасово окупованих територій АР Крим, м. Севастополя, але з урахуванням ОРДЛО. Офіційне населення України без урахування всіх ТОТ до 24 лютого 2022 р. становило 37,6 млн.

Отже, з урахуванням зазначеної природної динаміки населення, зовнішніх міграцій та збільшення ТОТ, станом на сьогоднішній день загальна чисельність наявного населення (без урахування ТОТ) вже впала нижче 30 млн. Якщо ж зважити на можливу недооцінку Укрстатом міграційного відтоку населення до 24 лютого 2022 р., наявне населення підконтрольної території України можна оцінити від 29 до 30 млн.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

1. У період 2014 — 2026 рр. в Україні загострилася демографічна криза. Ключовим фактором депопуляції населення у період гібридної війни було негативне природне сальдо, коли смертність перевищувала народжуваність. У 2021 р. на 100 смернелих припадало лише 38 народжених.

2. Повномасштабна війна сприяла подальшому посиленню негативних демографічних тенденцій. У 2022 р. основним фактором депопуляції уперше стала вимушена міграція українців за кордон. З урахуванням інерційності демографічного розвитку, міграційний відтік дітей та молоді буде мати довготривалі наслідки для процесів природного відтворення населення.

3. Однією з найбільш важливих проблем моніторингу та аналізу демографічних процесів в Україні до початку повномасштабної війни були незадовільне відстеження міграційної динаміки населення та об'єктивна неможливість якісної оцінки тимчасово окупованих територій. Розпочатий у 2019 р. проєкт "Оцінка чисельності наявного населення України" не може слугувати заміною повноцінному перепису населення, хоча приніс певну користь

для аналізу демографічних процесів в Україні та дозволив по новому подивитися на демографічну динаміку.

4. Початок повномасштабної війни ускладнив збір демографічної інформації. Водночас показники актів громадського стану, які двічі на рік оприлюднюються Міністерством юстиції, свідчать про падіння народжуваності. Різниця між народжуваністю та смертністю за 4 роки (2022—2025 рр.) становила 1,3 млн.

5. Офіційні дані щодо чисельності населення України відсутні. За нашими розрахунками, без урахування ТОТ населення України становить на 1 січня 2026 р. від 29 до 30 млн.

6. Постає необхідність суттєвого покращення моніторингу міграційної динаміки, зокрема через посилення міжнародного співробітництва Укрстату з національними органами статистики інших держав, передусім держав-членів ЄС. Будь-які оцінки чисельності населення не скасовують необхідності проведення після завершення війни повноцінного Другого Всеукраїнського перепису населення.

7. Аналіз зв'язків демографічної кризи із демографічною політикою буде предметом наших подальших наукових досліджень.

Література:

1. Бичай Р. Державна міграційна політика України в умовах воєнного стану: проблеми реалізації. Сучасні виклики для міграційної політики: правові, освітні та історичні аспекти: матеріали наук.-практ. круглого столу (Суми, 24 червня 2023 р.) / Ред. кол.: В. М. Завгородня, А. М. Куліш та ін. Суми: СумДУ. 2023. С. 4—7.

2. Гаврилюк О. К. Соціально-економічні виклики інтеграції та просторового розподілу внутрішньо переміщених осіб унаслідок війни. Демографія та соціальна економіка. 2024. № 55 (1). С. 114—132. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001479509> (дата звернення: 31.01.2026).

3. Гладун О. М. Вплив російсько-української війни на демографічну ситуацію в Україні: Стенограма виступу на сесії Загальних зборів НАН України 24 квітня 2024 р. Вісник НАН України. 2024. № 5. С. 50—54. URL: [file:///C:/Users/Swift/Downloads/Visn_5-2024+14_Gladun%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Swift/Downloads/Visn_5-2024+14_Gladun%20(3).pdf) (дата звернення: 31.01.2026).

4. Демографічна та соціальна статистика. Населення та міграція [Електронний ресурс]. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/?fbclid=IwAR3syfxMBpk-ZR4Mgt0vZAf0Jic-1nXSSGDi3aaWTptGZZBLJWsu_xuBdGIYg (дата звернення: 31.01.2026).

5. Лібанова Е. М. Людський капітал України: втрати внаслідок війни і перспективи повоєнного відродження: Стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 5 лютого 2025 року. Вісник НАН України. 2025. № 4. С. 39—46. URL: <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/visnyk/article/view/39-46/17056> (дата звернення: 31.01.2026).

6. Майданик І. Деякі регіональні особливості вимушеної міграції з України: столиця та інші регіони. Демографія та соціальна економіка. 2024. № 56 (2), С. 44—61 URL: <https://ojs.dse.org.ua/index.php/dse/article/view/187/142> (дата звернення: 31.01.2026).

7. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. Київ: НІСД, 2018. 472 с.

8. Муц Л. Ф. Формування та реалізація державної міграційної політики. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. 418 с.

9. Населення України 2021. Демографічний щорічник / за ред. М. Тімоніної. Київ: Державна служба статистики України, 2022. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/-/druk/publicat/kat_u/2022/zb/10/zb_nasel%20_2021.pdf (дата звернення: 01.02.2026).

10. Оцінка чисельності наявного населення України станом на 1 грудня 2019 р. стала результатом експериментальних розрахунків за методологією, яка створювалася робочою групою [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhstat-ocinka-chiselnosti-nayavnogo-naselen-nya-ukrayini-stanom-na-1-grudnya-2019-roku-stala-rezul-tatom-eksperimentalnih-rozrahunkiv-za-metodologiyeyu-yaka-stvoryuvalasya-robochoyu-grupoju> (дата звернення: 01.02.2026).

11. Позняк О. В., Гаврилюк О. К., Майданік І. П. Міграційна резильєнтність: визначення поняття. Модернізація економіки в контексті інноваційного розвитку сучасного суспільства. Матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (16—17 листопада 2023 р.) / відп. ред. Л. М. Горбач. Луцьк: Волинський інститут ім. В. Липинського ПрАТ "ВНЗ "МАУП", 2023. С. 138—142.

12. Статистична інформація щодо державної реєстрації актів цивільного стану. [Електронний ресурс]. URL: https://minjust.gov.ua/actual-info/stat_info (дата звернення: 01.02.2026).

13. Уряд проведе електронний перепис населення вже цього року — Дубілет. 28 листопада 2019 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/11/28/654234> (дата звернення: 01.02.2026).

14. Temporary protection for 4.33 million in November 2025. Eurostat: official web-site. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260112-1> (Accessed 07.02.2026).

15. Ukraine Refugee Situation. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (Accessed 07.02.2026).

References:

1. Bychaj, R. (2023), "State migration policy of Ukraine under martial law: implementation problems", *Suchasni vyklyky dlia mihratsijnoi polityky: pravovi, osvichni ta istorichni aspekty: materialy nauk.-prakt. krugloho stolu* [Modern challenges for migration policy: legal, educational and historical aspects: materials of the scientific-practical round table], University of Sumy, Sumy, Ukraine, pp. 4—7.

2. Havryliuk, O. K. (2024), "Socio-economic challenges of integration and spatial distribution of internally displaced persons as a result of the war", *Demohrafiia ta sotsial'na ekonomika*, vol. 55 (1), pp. 114—132, available at: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001479509> (Accessed 31 Jan 2026).

3. Hladun, O. M. (2024), "The impact of the Russian-Ukrainian war on the demographic situation in Ukraine: Transcript of the speech at the session of the General Meeting of the NAS of Ukraine on April 24, 2024", *Visnyk NAN Ukrainy*, vol. 55, pp. 50—54, available at: [file:///C:/Users/Swift/Downloads/Visn_5-2024+14_Gladun%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Swift/Downloads/Visn_5-2024+14_Gladun%20(3).pdf) (Accessed 31 Jan 2026).

4. The official site of State Statistics Service of Ukraine (2022), "Demographic and social statistics. Population and migration", available at: https://www.ukrstat.gov.ua/?fbclid=IwAR3syfxMBpkZR4Mgt0vZAF-0Jic1nXSSGDi3aaWTptGZZBLJWsu_xuBdGIYg (Accessed 31 Jan 2026).

5. Libanova, E. M. (2025), "Human capital of Ukraine: losses due to war and prospects for post-war revival: Transcript of the report at the meeting of the Presidium of the NAS of Ukraine on February 5, 2025", *Visnyk NAN Ukrainy*, vol. 4, pp. 39—46, available at: <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/visnyk/article/view/39-46/17056> (Accessed 31 Jan 2026).

6. Majdanyk, I. (2024), "Some regional features of forced migration from Ukraine: the capital and other regions", *Demohrafiia ta sotsial'na ekonomika*, vol. 56 (2), pp. 44—61, available at: <https://ojs.dse.org.ua/index.php/dse/article/view/187/142> (Accessed 31 Jan 2026).

7. Malynovs'ka, O. A. (2018), *Mihratsijna polityka: hlobal'nyj kontekst ta ukrains'ki realii* [Migration policy: global context and Ukrainian realities], NISD, Kyiv, Ukraine.

8. Muts, L. F. (2019), *Formuvannia ta realizatsiia derzhavnoi mihratsijnoi polityky* [Formation and implementation of state migration policy], *Klasychnyj pryvatnyj universytet, Zaporizhzhia*, Ukraine.

9. The official site of State Statistics Service of Ukraine (2022), "Population of Ukraine 2021. Demographic Yearbook", available at: https://www.ukrstat.gov.ua/-/druk/publicat/kat_u/2022/zb/10/zb_nasel%20_2021.pdf (Accessed 1 Feb 2026).

10. Government portal. Official website (2020), "The estimate of the current population of Ukraine as of December 1, 2019 was the result of experimental calculations according to the methodology developed by the working group", available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhstat-ocinka-chiselnosti-nayavnogo-naselen-nya-ukrayini-sta-nom-na-1-grudnya-2019-roku-stala-rezul-tatom-eksperimentalnih-rozrahunkiv-za-metodolo-giyeyu-yaka-stvoryuvalasya-robochoyu-grupoju> (Accessed 1 Feb 2026).

11. Pozniak, O. V. Havryliuk, O. K. and Majdanik, I. P. (2023), "Migration resilience: definition of the concept", *Mihratsijna rezil'ientnist': vyznachennia poniattia. Modernizatsiia ekonomiky v konteksti innovatsijnoho rozvytku suchasnoho suspil'stva. Materialy dopovidej uchasykiv Vseukrains'koi nauково-praktychnoi konferentsii* [Modernization of the economy in the context of innovative development of modern society. Materials of reports of participants of the All-Ukrainian scientific and practical conference], MAUP, Luts'k, Ukraine, pp. 138—142.

12. Ministry of Justice of Ukraine (2026), "Statistical information on state registration of civil status acts", available at: https://minjust.gov.ua/actual-info/stat_info (Accessed 1 Feb 2026).

13. *Ukrains'ka pravda* (2019), "The government will conduct an electronic census this year — Dubilet", available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/11/28/654234> (Accessed 1 Feb 2026).

14. Eurostat: official web-site (2026), "Temporary protection for 4.33 million in November 2025", available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260112-1> (Accessed 7 Feb 2026).

15. UNHCR. The Operational Data Portal (2026), "Ukraine Refugee Situation", available at: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (Accessed 7 Feb 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 11.02.26

Професійно рецензовано / Revised: 19.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 10.03.26